

ת"פ 5147/06 - יונס אלאטרש ואח' נגד מדינת ישראל - ו.מח.לתכנון ובניה מחוז דרום

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 5147/06 מ.י. ו.מח.לתכנון ובניה מחוז דרום נ' אטרש
תל"פ 9776/06 מ.י. ועדה ו מחז-דרום נ' אטרש
תל"פ 9772/06 מ.י. ועדה ו מחז-דרום נ' אטרש
תל"פ 9771/06 מ.י. ועדה ו מחז-דרום נ' אלאטרש
תל"פ 9770/06 מ.י. ועדה ו מחז-דרום נ' אלאטרש
תל"פ 9769/06 מ.י. ועדה ו מחז-דרום נ' אלאטרש
תל"פ 9768/06 מ.י. ועדה ו מחז-דרום נ' אלאטרש
תל"פ 9766/06 מ.י. ועדה ו מחז-דרום נ' אטרש
תל"פ 9764/06 מ.י. ועדה ו מחז-דרום נ' אלאטרש
ועוד...
תיק חיצוני: 468/06

בפני המבקשים
כבוד השופט הבכיר ג'ורג' אמוראי
יונס אלאטרש ואח'
ע"י ב"כ עו"ד קייס נאסר
נגד
המשיבה
מדינת ישראל - ו.מח.לתכנון ובניה מחוז דרום
ע"י ב"כ עו"ד אסף שטרן

החלטה

ב"ש 9783/06, ב"ש 9764/06, ב"ש 9766/06, ב"ש 9776/06, ב"ש 9784/06, ב"ש 9780/06, ב"ש 9782/06,
ב"ש 9772/06, ב"ש 9778/06, ב"ש 9777/06, ב"ש 9770/06, ב"ש 9791/06, ב"ש 9789/06, ב"ש 9768/06,
ב"ש 9786/06, ב"ש 9771/06, ב"ש 9769/06, ב"ש 9779/06, ב"ש 9781/06, ת.פ. 5147/06 .

1. בפני בית המשפט בקשה להארכת מועד לביצוע צווי הריסה שיפוטיים.

2. צווי ההריסה השיפוטיים ניתנו בשנת 2006 בהתאם לסעיף 212 לחוק התכנון והבניה.

3. ביום 19/03/09, ולאחר קיום משא ומתן בין הצדדים, אוחדו הדיונים בתיקים שבכותרת, וניתן תוקף של החלטה להסכמת הצדדים לפיה: "הבקשות לביטול צווי ההריסה, ימחקו. צווי ההריסה שניתנו כנגד המבנים בבקשות יעוכבו ולא יבוצעו לתקופה של 12 חודשים. המשיבים יפנו למנהלת הבדואים תוך 30 ימים לצורך

עמוד 1

חתימה על הסכם הקרקע, ביחס לקרקע עליהם נמצאים המבנים ולמציאת פתרון קבע להתיישבותם". בהמשך, ביום 9/06/09, ניתן תוקף של החלטה להסכמת הצדדים בת.פ. 5147/06 לפיה כתב האישום יבוטל ויינתן צו הריסה לפי ס' 212 לחוק התכנון והבניה, צו שאוחד עם התיקים שבכותרת.

4. המועד שסוכם בין הצדדים לביצוע צווי ההריסה השיפוטיים נקבע עד ליום 19/03/2010.

5. הצווים לא בוצעו במועד המקורי שסוכם, ומאז הוגשו שתיים עשרה בקשות להארכת המועד, כפי שיפורט להלן:

א. ביום 3/03/2010 הוגשה בקשה ראשונה להארכת מועד לביצוע הצווים. בהסכמת המשיבה נדחה מועד הביצוע עד ליום 1/10/2010 (החלטה מיום 22/03/10).

ב. ביום 1/09/2010 הוגשה בקשה שניה להארכת מועד לביצוע הצווים. לנוכח עמדת המשיבה נדחה מועד הביצוע עד ליום 16/01/2011 (החלטה מיום 14/11/10).

ג. ביום 27/12/2010 הוגשה בקשה שלישית להארכת המועד לביצוע הצווים. ביצוע הצו עוכב במעמד צד אחד עד ליום 27/02/11. המשיבה הסכימה לעיכוב ביצוע הצווים עד לאחר 10 ימים ממועד הדיון שיקבע. לאחר קיום דיונים ושמיעת הצדדים החליט בית המשפט על הארכת המועד לביצוע הצו עד ליום 31/12/11 (החלטה מיום 19/05/11).

ד. ביום 22/11/11 הוגשה בקשה רביעית להארכת המועד לביצוע הצווים. לנוכח עמדת המשיבה הוארך המועד לביצוע הצווים עד ליום 1/06/2012 (החלטה מיום 11/12/11).

ה. ביום 8/05/12 הוגשה בקשה חמישית להארכת המועד לביצוע הצווים. לנוכח עמדת המשיבה הוארך המועד לביצוע הצווים עד ליום 1/06/13 (החלטה מיום 5/06/12). לאחר בקשה לעיון חוזר בשל טענה לטעות שנרשמה בהסכמה, שונה המועד למועד מוקדם יותר, היינו לביצוע הצווים עד ליום 1/01/13 (החלטה מיום 27/06/12).

ו. ביום 6/06/13 הוגשה בקשה שישית להארכת מועד לביצוע הצווים, בהסכמה. לאור הסכמת הצדדים הוארך המועד לביצוע הצווים עד ליום 6/07/13 (החלטה מיום 6/06/13).

ז. ביום 10/06/13 הוגשה בקשה שביעית להארכת מועד לביצוע הצווים, בהסכמה. לאור הסכמת הצדדים הוארך המועד לביצוע הצווים עד ליום 10/12/13 (החלטה מיום 12/06/13).

ח. ביום 19/11/13 הוגשה בקשה שמינית להארכת מועד לביצוע הצווים. לאחר קבלת תגובת המשיבה החליט בית המשפט על הארכת המועד לביצוע הצווים עד ליום 30/06/14 (החלטה מיום 9/12/13).

ט. ביום 8/06/14 הוגשה בקשה תשיעית להארכת מועד לביצוע הצווים. לאחר קבלת תגובת המשיבה החליט בית המשפט על הארכת המועד לביצוע הצווים עד ליום 28/02/15 (החלטה מיום 24/06/14).

י. ביום 3/02/15 הוגשה בקשה עשירית להארכת מועד לביצוע הצווים. לאחר קבלת תגובת המשיבה החליט בית המשפט על הארכת המועד לביצוע הצווים עד ליום 1/06/15 (החלטה מיום 10/03/15).

יא. ביום 18/06/15 הוגשה בקשה אחת עשרה להארכת מועד לביצוע הצווים, בהסכמה. לאור הסכמת

הצדדים הוארך המועד לביצוע הצווים עד ליום 1/08/15 (החלטה מיום 18/06/15).

יב. ביום 12/07/15 הוגשה בקשה שתיים עשרה להארכת מועד לביצוע הצווים. לאחר שלא נתקבלה תגובת המשיבה, החליט בית המשפט על הארכת המועד לביצוע הצווים עד ליום 1/08/16 (החלטה מיום 13/08/15). לאחר בקשת המשיבה לביטול ההחלטה ולהארכת מועד להגשת תגובה, החליט בית המשפט על עיכוב ביצוע הצווים עד להחלטה אחרת (החלטה מיום 18/08/15).

6. מאז חודש אוגוסט 2015, הוגשו מספר רב של בקשות לדחיית מועדי דיון, והתיק הועבר לטיפול מותב זה בחודש אוגוסט 2016.

7. ביום 29/01/17 ולאחר שמיעת הצדדים, בית המשפט דחה את מתן ההחלטה בבקשות עד להכרעת בית המשפט העליון בעתירה שהוגשה לבג"צ על ידי המבקשים (בג"צ 8968/15). בנוסף בית המשפט הורה למבקשים להגיש סיכומים עד לחודש ספטמבר 2017 ולמשיבה עד לחודש אוקטובר 2017.

8. סיכומי הצדדים לא הוגשו במועד, ובית המשפט נתן החלטה ביום 5/11/17 לפיה על הצדדים להגיש עדכון לעניין ההליך בבג"צ.

9. ביום 15/11/2017, ולאחר קבלת הודעה מהמשיבה, ניתנה החלטת בית המשפט על ביטול עיכוב הביצוע של הצווים, וזאת בהתחשב במחיקת העתירה בבג"צ, עוד ביום 6/07/17, ובהתחשב בחוסר המעש מצד המבקשים.

10. ביום 20/11/2017 הוגשה בקשה לעיון חוזר ולביטול ההחלטה בדבר ביטול עיכוב הביצוע מחוסר מעש. לאחר קבלת תגובת המשיבה וכן התייחסות מצד המבקשים באשר להתנהלותם, הורה בית המשפט לצדדים על הגשת סיכומים בכפוף למועדים שפורטו(החלטה מיום 14/12/17).

11. ביום 7/01/18 הוגשו סיכומי המבקשים.

12. ביום 28/01/18 הוגשו סיכומי המשיבה.

13. ביום 27/02/18 הוגשו סיכומי תשובה.

14. המבקשים עותרים לעכב את ביצוע הצווים עד אשר יימצא להם פתרון הוגן לדיור, ולמצער, עד אשר תסיר המועצה המקומית חורה את התנגדותה למגורי המבקשים בשכונה 16. במסגרת הסיכומים העלו המבקשים טענות בדבר חוסר סבירות ומידתיות ונטען כי אין דחיפות ציבורית המחייבת את ביצוע הצווים בטרם מיצוי פתרון הוגן. במסגרת הסיכומים הועלתה בקשה נוספת לזימון ראש, אשר נדחתה.

15. המשיבה עתרה לדחות את הבקשות ולקבוע כי הצווים ניתנים לביצוע מייד. לטענת המשיבה- המבקשים מנסים להתנער מהסכמה מפורשת שלהם למעבר לשכונה 16 בחורה. נטען כי הפתרון החלופי המוצע על ידי המבקשים לבחון את האפשרות של הכנסת מתחם המבקשים לתוך תחום השיפוט של חורה, לאחר

קביעת גבולות חדשים והרחבה, אינו יכול להצדיק הארכה נוספת. בנסיבות התכנוניות נטען כי חלופה זו של הרחבת תחום השיפוט או קביעת גבולות חדשים לחורה אינה מהווה אופק הסדרה קרוב או סביר. בס' 7 לתגובה נטען כי: "כל עוד פעלו המבקשים למלא אחר ההסכמה שהושגה, הסכימה המשיבה למתן אורכות מעת לעת, על מנת לוודא התקדמות ההליך בהתאם, אולם משמתברר כי הדברים נעשו רק על מנת למשוך את הזמן, אין מקום למתן אורכות נוספות כלשהן".

דין

16. לאחר עיון בטענות הצדדים וכן בתיק בית המשפט, ובהתחשב באופן השתלשלות העניינים, בית המשפט מחליט לדחות את הבקשה להארכת מועד נוספת.

17. **בפני בית המשפט מקרה חריג בו טרם בוצעו צווי הריסה שיפוטיים חלוטים, שניתנו לפני 12 שנה.**

18. **בית המשפט מעיר כי יש צורך לקבוע פרק זמן בדין שבמסגרתו יבוצעו צווי ההריסה השיפוטיים ולא להותיר החלטות שיפוטיות ופסקי דין ללא אכיפה תוך פרק זמן סביר, כאשר רשות של המדינה לא מבצעת את ההחלטה ואין עליה בקרה ובית המשפט מוצא עצמו משנת 2006 חוזר ועוסק בהחלטה או פסק דין חלוט.**

19. תכליתו של צו הריסה לפי ס' 212 לחוק התכנון והבניה היא שמירת הסדר הציבורי ומניעת מטרד מן הציבור בשל עצם קיומו של מבנה בלתי חוקי (ע"פ 8338/09 בן כדר נ' מדינת ישראל). נקבע, כי אין המדובר בהליך עונשי כנגד עבריין בניה אלא בהליך שמטרתו הסרת מכשול אשר מכונן הוא למבנה עצמו להבדיל מעבריין הבניה. (ראה ע"פ 3490/97 אליהו יצחק נ' הוועדה המקומית לתכנון ובניה, כפר סבא. רע"פ 1288/04 נימר נ' יושב ראש הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים. רע"פ 4021/14 פארק המים קריות בע"מ ואח' נ' הועדה המקומית לתכנון ובניה חיפה ואח'. רע"פ 8992/15 אלסייד נ' הועדה המקומית לתכנון ובניה אבו בסמה. רע"פ 167/16 אבו אלקיעאן נ' מדינת ישראל).

20. ביחס לדחיית ביצוע הצווים הפסיקה עקבית. ככלל, יש לבצע את צו ההריסה במועד ולא לאפשר השהיית ביצועו בדרך של גרירת הליכים משפטיים אשר חוטאים לתכלית הראויה ומקשים עד במאוד את ביצועו. לעניין זה בית המשפט מפנה לרע"פ 8220/15 כפאיה נ' מדינת ישראל: "בית משפט זה עמד לא אחת על כך שעבירות התכנון והבניה הן עבירות המבטאות זלזול בחוק וברשויות, וכי בתי המשפט ימעלו בחובתם אם יתנו לבניה בלתי חוקית להיגרר כך שלא יושם קץ להפקרות... לפיכך, הכלל הנהוג בפסיקה הוא כי ככלל, צו הריסה יבוצע במועדו, ואילו היעדרות לבקשה לדחיית המועד לביצוע הצו תיעשה רק במקרים "חריגים ויוצאי דופן", בהם היתר הבניה מצוי בהישג יד ורק עיכוב פורמלי מעכב את קבלתו".

מן הכלל אל הפרט:

21. בענייננו, צווי ההריסה השיפוטיים הוצאו בשנת 2006.

22. המדובר ב- 20 צווים שיפוטיים שהוגשו במקור ביחס ל-22 מבנים וכיום הבניה במקבץ התרחבה והוספו מבנים נוספים.

23. מאז הוצאת הצווים (בשנת 2006) ניתנו בהסכמה אורכות רבות לביצוע, לעיתים למשך שנה ולעיתים למשך מספר חודשים, ובאופן שהמבקשים מגישים בקשות ממש בסמוך למועד האחרון לביצוע הצווים, ולעיתים אף בחלוף זמן רב מהמועד האחרון שנקבע לביצוע, ותמיד ללא צירוף תגובת המשיבה, כמתחייב בדיון.

24. במסגרת משא ומתן, קודם פתרון מגורים למבקשים בשכונה 16 בחורה. לצורך כך בוצעו בין השנים 2011-2015 כל הפעולות שיאפשרו את הקצאת המגרשים וחתימה על הסכמי פינוי, אלא שבשנת 2015, בשלב בו נדרשו המבקשים להגיע ולחתום על הסכמי הפינוי, הם סירבו לעשות כן, והמשיכו בהגשת בקשות לדחיית ביצוע הצווים. לטענת המבקשים הם נמנעו מלחתום על הסכמי הפינוי לנוכח סירוב מועצת חורה לקלוט אותם בשטחה.

25. הליך בג"צ (8968/15) שהוגש על ידי המבקשים בשנת 2015, נמחק בשנת 2017, בהמלצת בית המשפט, תוך שנרשם בהחלטה כי המבקשים שומרים על מלוא הטענות ועל הזכות למצות אותן בערכאות המתאימות.

26. בית המשפט סבור כי בנסיבות שנוצרו אין עילה מוצדקת להארכה נוספת.

הטענה שהועלתה בסיכומים, בדבר מתן אפשרות {כעת בחלוף 12 שנה מיום מתן הצווים}, לבחינת חלופה חדשה להסדרה, אינה מהווה עילה מוצדקת להארכה נוספת.

27. אין מחלוקת כי המבנים נבנו ללא היתר וכי הצווים הוצאו כדין.

28. למבנים נשוא הצווים, ולאלו שנוספו במהלך השנים, אין אופק תכנוני הנראה לעין. הפעולות עליהם נסמכים המבקשים, בבקשה הנוכחית, הינן בשלב הראשוני ואינם במישור התכנוני, כך שמצבם של המבקשים רחוק מאוד ממצב של היתר בהישג יד, לכל בעל מבנה ספציפי. בשלב הזה, כל שיש בפני בית המשפט הינו עמדת המועצה, אך אין תצהיר מטעם איש מקצוע המטפל בהליכי הרישוי, הואיל ואינם קיימים שכן טרם החלו בהליכי רישוי ביחס למבנים. כמו כן, לא ברור האם החלטה של הרחבה שתקודם, ככל שתקודם, תחול על המבנים של המבקשים והאם בכלל ניתן להוציא היתרים למבנים הספציפיים, ולאלו שנוספו.

29. בית המשפט אינו יכול לפעול כראוי במצב של הנצחת בניה בלתי חוקית ודחיית ביצועם של צווים שיפוטיים. בית המשפט אינו מתעלם מהקשיים שמעלים המבקשים ביחס להליך ההסדרה הספציפי, ואולם עיכוב כה ממושך של 12 שנה במיצוי הליכי הסדרה אינו יכול להוות הצדק להנצחת הבניה עד למציאת פתרון כולל. ככל שחולף הזמן, הסיטואציה התכנונית והדמוגרפית משתנה באופן שמקשה על מציאת פתרון מההיבט התכנוני והאישי.

30. צווים שיפוטיים יש לקיים וככלל אין לדחות ביצועם לצורך הסדרה בוודאי שלא לתקופה של 12 שנה. בתי המשפט מדגישים פעם אחר פעם את החשיבות שבאכיפה נחושה ונחרצת של דיני התכנון והבניה ופיקוח הדוק ביחס לבנייה ללא היתר לנוכח היקף התופעה והשלכותיה. הימנעות מביצוע הצווים על פני תקופה כה ממושכת פוגע בשלטון החוק ובאינטרס הציבור. (ראה רע"פ 567/11 מזרחי נ' מדינת ישראל).

31. מתן אורכה לצורך סיום הליכי משא ומתן, מוגבלת וכפופה לאיזונים שבין אינטרס הציבור לבין אינטרס הפרט. בענייננו, ניתנו מספר רב של אורכות, קודמו הליכי פינוי בהסכמה וכן הליכים תכנוניים, לצורך מימוש ההסכמות, ואולם כעת המבקשים זנחו את האופציה שנבחנה ומבקשים להתחיל בקידום חלופה אחרת. במצב הדברים כפי שהוא כיום אין צפי לפינוי המבקשים או להכשרת המבנים ומשכך יש להעדיף את האינטרס הציבורי שבאכיפה ושמירה על האינטרסים המוגנים של דיני התכנון והבניה.

32. למבקשים ניתנה שהות ממושכת להסדרת המחלוקות בינם לבין המשיבה וכן לבין המועצה, וכן ניתנה שהות ממושכת לבחינת חלופות נאותות וקידום הליכי משא ומתן, אך עליהם להפנים כי הליכים משפטיים אינם יכולים לשמש "מטריית הגנה" מפני אכיפת צווים ביחס לבניה בלתי חוקית.

33. בנסיבות שנוצרו, קיים אינטרס ציבורי, בביצוע הצווים אשר ניתנו לפני 12 שנה, ביחס למבנים שנבנו ללא היתר. המדובר במספר רב של צווים ביחס למספר מבנים, מתחם בשטח גדול, בו נבנו המבנים ללא היתר, וכן התווספו מבנים נוספים, ולא הוכח אופק תכנוני הנראה לעין להכשרת המבנים. בנסיבות אלו גובר האינטרס הציבורי על האינטרס האישי של כל אחד מהמבקשים, הואיל והמשך הנצחת הבניה הבלתי חוקית פוגע בשלטון החוק ובדיני התכנון והבניה.

34. במסגרת האיזון בין האינטרסים השונים, ובהתחשב במצב התכנוני הקיים, בית המשפט מתחשב גם בכך שאורכה נוספת תשמש כפתח להגשת בקשות נוספות. לעניין זה בית המשפט מפנה לבג"צ 9949/08 מרים חסן עבד אלקרים חמאד ואח' נ' שר הביטחון ואח', בפסקה 23: "**בנסיבות המתוארות לעיל, אני רחוקה מלהשתכנע כי הארכת המועד המבוקשת תביא לסיום העניין בהסכמה. נראה שההיעתרות לבקשה תשמש רק כפתח להגשת בקשות ארכה נוספות, בנוסח "לא הספקנו". תוצאה זו תשים לאל את פסק הדין ולא ניתן להשלים עמה. אף שאיננו מקלים ראש בשיקול ההסכמה והפינוי בדרכי שלום (ראו והשוו: עניין מגרון השני, פסקה 12, עע"מ 2847/13 איסמעילוף נ' ראש ממשלת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 9(23.3.2016), עע"מ 3142/15 אורנשטיין נ' ראש ממשלת ישראל [פורסם בנבו] (29.2.2016), שיקול זה אינו חזות הכל" (החלטה מיום 14/11/2016).**

35. לסיכום- בית המשפט דוחה את הבקשה ליתן הארכת מועד נוספת.

36. בנסיבות בהן גם למדינה חלק באחריות הכוללת למצב, בית המשפט לא עושה צו להוצאות.

37. המזכירות מתבקשת לשלוח עותק לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, כ"ז אדר תשע"ח, 14 מרץ 2018, בהעדר הצדדים.

חתימה